लालप्यमानं तमृषिं मन्दपालं तथा वने ।
लपिता प्रत्युवाचेदं सासूयमिव भारत ॥ १०० ॥
न ते पुत्रेष्ववेक्षास्ति यानृषीनुक्तवानसि ।
तेजस्विनो वीर्यवतो न तेषां ज्वलनाद्भयम् ॥ १०१ ॥
5 त्वयाग्नौ ते परीक्षाश्च स्वयं हि मम संनिधौ ।
प्रतिश्रुतं तथा चेति ज्वलनेन महात्मना ॥ १०२ ॥
लोकपालो न तां वाचमुक्त्वा मिथ्या करिष्यति ।
समक्षं बन्धुकृत्येन तेन ते स्वस्थमानसम् ॥ १०३ ॥
तामेव तु ममामित्रां चिन्तयन्परितप्यसे ।
10 ध्रुवं मयि न ते स्नेहो यथा तस्यां पुराभवत् ॥ १०४ ॥
नहि पक्षवता न्याय्यं निःस्नेहेन सुहृज्जने ।
पीड्यमान उपद्रष्टुं शक्तेनात्मा कथं चन ॥ १०५ ॥
गच्छ त्वं जरितामेव यदर्थं परितप्यसे ।
चरिष्याम्यहमप्येका यथा कुपुरुषाश्रिता ॥ १०६ ॥
15 मन्दपाल उवाच ।
नाहमेवं चरे लोके यथा त्वमभिमन्यसे ।
अपत्यहेतोर्विचरे तच्च कृच्छ्रगतं मम ॥ १०७ ॥
भूतं हित्वा च भाव्यर्थे यो ऽवलम्बेत मन्दधीः ।
अवमन्येत तं लोको यथेच्छसि तथा कुरु ॥ १०८ ॥
20 एष हि प्रज्वलन्नग्निर्लेलिहानो महीरुहान् ।
आविग्ने हृदि संतापं जनयत्यशिवं मम ॥ १०९ ॥
वैशंपायन उवाच ।
तस्माद्देशादतिक्रान्ते ज्वलने जरिता पुनः ।
जगाम पुत्रकानेव त्वरिता पुत्रगृध्यिनी ॥ ११० ॥
25 सा तान्कुशलिनः सर्वान्निर्मुक्ताञ्जातवेदसः ।
रोहूयमाणान्ददृशे वने पुत्रान्निरामयान् ॥ १११ ॥
अश्रूणि मुमुचे तेषां दर्शनात्सा पुनः पुनः ।
ऐकैकश्येन तान्सर्वान्क्रोशमानान्वपश्यत ॥ ११२ ॥
ततो ऽभ्यगच्छत्सहसा मन्दपालो ऽपि भारत ।
30 अथ ते सर्व एवैनं नाभ्यनन्दंस्तदा सुताः ॥ ११३ ॥
लालप्यमानमेकैकं जरितां च पुनः पुनः ।
न चैवोचुस्तदा किं चित्तमृषिं साध्वसाधु वा ॥ ११४ ॥